

Бранислав Нушич
Госпожа министершата

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

СИМО ПОПОВИЧ, министър
ЖИВКА, негова жена, министерша
ДАРА, тяхна дъщеря
РАКО, техен син
ЧЕДО, техен зет
ВУЙЧО ВАСО, близък роднина
Д-Р НИНКОВИЧ секретар от дипломатията
ЛЕЛЯ САВКА, роднина
СТРИНА ДАЦА, роднина
СОЯ, роднина
СВАКО ПАНТО, роднина
ЙОВО ПОПАРСИН, роднина
АНКА, прислужница
ПЕРО, служител в министерството
РИСТО ТОДОРОВИЧ, търговец на кожи

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

ОБИКНОВЕНА ГРАДСКА СТАЯ. Старо канапе, две кресла, няколко кухненски стола. Три врати: В дъното, в дясно и в ляво. В средата голяма покрита маса. Върху нея проснати едни стари панталони на бащата, които г-жа ЖИВКА: прекроява за сина си.

САВКА: Какво си се замислила?

ЖИВКА: Чудя се как да избегна това зализаното.

САВКА: По добре тури една кръпка.

ЖИВКА: Точно това ще направя. Ох, лелю Савке, едва свързваме двата края. Моят не си гледа работата, хванал се с политика.

САВКА: Ами да!

ЖИВКА: И други са в политиката, но гледат и за себе си. Включват се в комисии, заседания... Това е все. *(в смисъл на пари)*

САВКА: Ами да!

ЖИВКА: Моят не умее. Туй щяло да урони авторитета на партията, онуй щяло да подразни опозицията. А на слугинчето вече три месеца не сме плащали, и наема не е платен, и дърва не сме купили... Ти знаеш, какво да приказваме!...

САВКА: Ох, да!

ЖИВКА: *(отива до задната врата)* Анке, какво става с кафето?

АНКА: *(отвън)* Сега!

ЖИВКА: Това може ли да е помощница? Мърла! Плащаме и да се мотае. И тя като държавен чиновник.

ПРЕДИШНИТЕ И АНКА

АНКА: *(поднася кафето)* Заповядайте!

ЖИВКА: Три пъти трябва да моля за едно кафе!

АНКА: *(дръзко)* Имах си работа. *(излиза)*

ЖИВКА, САВКА

ЖИВКА: *(след като АНКА излиза)* Иде ми да и пробия главата с ножицата. Ама като съм и длъжна, ще търпя.

САВКА: Ами да!

ЖИВКА: Лельо Савке, дай двеста динара на заем.

САВКА: Откъде да ги взема?

ЖИВКА: Ами онези от книжката?

САВКА: На тях не разчитай! Пази ги за черни дни, не дай боже!

ЖИВКА: Лельо Савке, ще те платим и лихва. След три месеца ще си получиш парите. Да не ми е името Живка, ако не го накарам да се набута в някоя комисия. Стига тая партия! Хората с партията къщи вдигнаха, а моят я разтури.

САВКА: Сигурно ли е?

ЖИВКА: Кое?

САВКА: Че ще влезе в комисия?

ЖИВКА: Съмняваш се, че ще ти ги върнем?!

САВКА: Не, не... Ако не влезе в комисия...

ЖИВКА: На заем ще вземем, но ще ти ги върнем.

САВКА: Ако е само за три месеца...

ЖИВКА: Нито ден повече, лелче!

ПРЕДИШНИТЕ, РАКО, АНКА

РАКО: *(влиза без книги и шапка целия изпокъсан)*

АНКА: *(след него и му носи книгите и шапката)*

ЖИВКА: Ох, пак си се бил!

РАКО: Не съм!

АНКА: Бил се е!

ЖИВКА: *(на лелята)* Виж го, като че ли е паднал от бесилка.

АНКА: И ръката си е разкървавил.

ЖИВКА: Ауу, *(превързва ръката му)* Донеси вода! *(АНКА излиза)*

Ще ми разправа, че не се е бил.

РАКО: *(упорито)* Не съм!

ЖИВКА: А какво?

РАКО: Правехме демонстрация.

ЖИВКА: Каква демонстрация?

РАКО: Против правителството.

ЖИВКА: Ти какво общо имаш с правителството?

РАКО: Нищо, но и аз виках: „Долу правителството! Долу правителството!“

ЖИВКА: Как да не се пукнеш от мъка! Защо се бъркаш в демонстрации?

РАКО: На площад „Теразие“ още се бият. Правителството трябва

да подаде оставка.

ЖИВКА: Ох! Ох! Ох!

АНКА: *(идва с леген)* Хайде в кухнята да те измия!

РАКО и АНКА: излизат.

ЖИВКА, САВКА

ЖИВКА: *(на лелята)* Закърпи го, ако можеш, като всеки ден ти пристига изпокъсан.

САВКА: *(става)* Ами аз да тръгвам...

ЖИВКА: Какво реши за онова?

САВКА: Кое?

ЖИВКА: Заема?

САВКА: Не ми се пипат тия пари, но ако толкова трябва...

ЖИВКА: Ох, много ти благодаря, лелче!

САВКА: Да ги донеса ли, надвечер?

ЖИВКА: Моля ти се! Пък ти идвай, лельо, идвай... Аз, нали знаеш, не мога... Отбий се някой път и на обяд. Идвай, тук си като у дома си.

САВКА: *(вече на вратата)* Сбогом! *(тръгва си)*

ЖИВКА: Сбогом лельо! *(изпраща я)*

ЖИВКА, РАКО

(РАКО вече измит се запътва към външната врата)

ЖИВКА: Къде?

РАКО: Там!... На „долу правителството“...

ЖИВКА: Ще повтаряш класа.

РАКО: И тати е повтарял... Три пъти.

ЖИВКА: Ти не гледай баща си.

РАКО: Тебе ли да гледам?

ЖИВКА: О, боже господи! Откъде го родих такъв проклетник! Махай ми се от очите!

(РАКО изхвърча през външната врата. От там влизат Чедо и Дара.)

ЖИВКА, ЧЕДО, ДАРА

ЧЕДО: Ето ни. Върнахме се.

ДАРА: Напразно ходихме.

ЖИВКА: Не ги ли намерихте!

ЧЕДО: Виж какво майко! Аз повече няма да те слушам. Ха при тая министерша, ха при оная...

ЖИВКА: Еми на мен повишение не ми трябва.

ЧЕДО: Твоята сърдечна приятелка Ната, не пожела да ни приеме.

ДАРА: Не беше в къщи.

ЧЕДО: Беше, беше! Момичето десет минути се мота вътре и чак тогава ни каза, че госпожата я няма.

ЖИВКА: Тя тая работа не става толкова лесно. Трябва поне пет шест пъти да стоиш пред вратата им за да ти кажат евентуално: „Влезте“

ДАРА: Какво ли ви слушам, а не си сваля шапката. Отивам да си полегна. (*излиза*)

ЖИВКА: Кога ще си платиш дълговете?

ЧЕДО: Не съм ги правил за кеф... Като взех жена без зестра?

ЖИВКА: Не сме те молили да я вземеш. Ти винаги си казвал, че я обичаш.

ЧЕДО: А вие казвахте, че има дванадесет хиляди зестра.

ЖИВКА: Има ги.

ЧЕДО: Де ги?

ЖИВКА: Ще си ги получиш от застрахователната агенция.

ЧЕДО: Чак като умрете и двамата с татко.

ЖИВКА: Ще почакаш.

ЧЕДО: Ами ако умра пръв?

ЖИВКА: Тъкмо няма да ти трябва.

ЧЕДО: Естествено. Ще наследите и моята застраховка.

ЖИВКА, ЧЕДО, ПЕРО

ПЕРО: Извинете, аз два пъти почуках.

ЖИВКА: Моля. Заповядайте!

ПЕРО: Господинът не е ли в къщи?

ЖИВКА: Не.

ПЕРО: И в канцеларията го няма.

ЧЕДО: Вие какъв сте?

ПЕРО: Служител при господин Попович. Исках да му съобщя, че кабинетът падна.

ЧЕДО: Сигурно ли е?

ПЕРО: Сигурно е. Сега нашите ще съставят правителство.
ЖИВКА: Нашите?!
ЧЕДО: Сигурно ли е?
ПЕРО: Сигурно!... Господин Стефанович вече е в двореца.
ЖИВКА: Стефанович?! О, боже мой! Вие видяхте ли го лично?
ПЕРО: Видях го!
ЖИВКА: О, боже! Благодаря ви! Много ви благодаря!
ПЕРО: А сега отивам и ако забележа още нещо, ще ви съобщя. Само моля ви кажете на господин Попович, че аз пръв донесох вестта!
ЧЕДО: Ще кажем!
ПЕРО: Кажете: Перо от административния отдел.
ЧЕДО: Добре, господине!
ПЕРО: Ако има нещо особено интересно, вие ще ми позволите...
ЧЕДО: Разбира се...
ПЕРО: Вие ще ми позволите... *(излиза)*

ЖИВКА, ЧЕДО

ЖИВКА: Зетко, не съм те целувала от деня на сватбата! *(прегръща го)*
ЧЕДО: Какво толкова се радвате?...
ЖИВКА: РАКО! РАКО! Нашите! Нашите!
ЧЕДО: Какво нашите?
ЖИВКА: Дойдоха на власт! Ще се издигнем.
ЧЕДО: Къде по нагоре? Татко е началник в Министерството.
ЖИВКА: Има къде! Има! Стига да искаш... *(към вратата)* РАКО!
РАКО!
ЧЕДО: За какво ти е!
ЖИВКА: Да купи вестник. РАКО! РАКО!

ПРЕДИШНИТЕ И ПЕРО

ПЕРО: Добър ден госпожо, пак съм аз.
ЖИВКА: Ауу! Кажете?
ПЕРО: Господин Симо ме изпрати да му взема цилиндъра.
ЖИВКА: Цилиндъра?
ПЕРО: Цилиндъра.
ЖИВКА: Сериозно?

ПЕРО: Абсолютно.

ЖИВКА: ОХ! (*подкосяват ѝ се краката*) Господинът къде е?

ПЕРО: В министерството.

ЖИВКА: (*скача*) За какво му е цилиндъра?

ЧЕДО: Мамо, за какво служи един цилиндър?

ЖИВКА: Ох боже! Викай Дара! РАКО! РАКО!

ЧЕДО: (*на лявата врата*) Даро!... Даро!...

ПРЕДИШНИТЕ, РАКО

РАКО: (*на средната врата*) За какво ме викаш?

ЖИВКА: Купи ли вестник? О, боже! Аз още не съм те пратила.

ДАРА: (*на лявата врата*) Какво има?

ЖИВКА: Цилиндъра, баща ти иска цилиндъра!

ДАРА: Къде е?

ЖИВКА: На гардероба... Там в стаята...

РАКО: Не е там, видях го зад печката.

ЖИВКА: Вървете бързо, веднага.

(*Дара и Чедо отиват за цилиндъра*) Господинът беше ли весел?...

ПЕРО: Не.

ЖИВКА: Сърдит?

ПЕРО: Не.

ДАРА: (*връща се*) Няма го!

РАКО: (*след нея*) Никъде го няма!

ЖИВКА: Анке, Анке! (*към всички, обезумяла*) Търсете го!

ЧЕДО, ПЕРО

ЧЕДО: Отдавна ли сте в Министерството?

ПЕРО: Много отдавна, господине...

ЧЕДО: И много ли министри сте сменили?

ПЕРО: Много! Аз още преди три дни знаех, че това правителство ще падне.

ЧЕДО: Е, как познавате ?

ПЕРО: Видя ли, че министърът час по час вика касиера и видя ли смачкани книжа в кошчето, веднага си казвам: тоя се стяга.

ЧЕДО: А какво означава да ви изпатят за цилиндъра?

ПЕРО: Това означава, че господинът е извикан в... и работата

бързо трябва да се свърши, защото било е някой път – занеса му цилиндъра, а той погледне жално и каже: „Късно е, носи го обратно!“

ЧЕДО: *(разтревожен)* Какво толкова се мотаете! Дайте го този цилиндър!

ЖИВКА, ДАРА, ЧЕДО, АНКА, ПЕРО

(Всички търсят цилиндъра. Най-после го намират)

ЖИВКА: Ето го цилиндъра! *(Предава го тържествено на Перо)*
Вървете! Носете го! Във вашите ръце е съдбата на тази държава!

ПЕРО: Моля ви, не забравяйте. Перо от административния отдел.

ПРЕДИШНИТЕ, БЕЗ ПЕРО

ЖИВКА: Какво чакаш?! Тичай!

ЧЕДО: Перо нали отиде.

ЖИВКА: Как търпиш друг да ти носи новините? Дайте ми шапката, отивам сама!...

ДАРА: Боже, мамо!

ЧЕДО: Добре, добре, ето аз отивам!

РАКО: *(офейква навън)* И аз!

ЖИВКА: *(на Чедо)* Да не заседнеш в кафенето! Обикалай, муши си! И чуеш ли нещо, веднага идвай!

(Чедо излиза)

ЖИВКА, ДАРА

ЖИВКА: Ох, Даро, знаеш ли какво значи да се поиска цилиндър?

ДАРА: Не знам!

ЖИВКА: Не смея да го кажа. Викат го във...

ДАРА: Тате?! А защо?

ЖИВКА: О, боже! Как пък ни едно от децата не се метна на мене! Всички глупави като баща си! *(имитира)* „Защо го викат“ Сигур да им сади квачки. Правителството е паднало и сега ще се съставя ново.

ДАРА: Ти да не би да мислиш, че...

ЖИВКА: Какво да мисля? Хайде де, хайде да чуя какво мисля?

ДАРА: Да не мислиш случайно, че татко ще стане министър?

ЖИВКА: О, боже! Страх ме е, но го мисля. Стискай палци! Виж

ме! Чак ще ги изкълча, но толкова мога да направя за мъжа си! Стискай палци, Даро!

ДАРА: Ох боже, ако стане... Тогава и Чедо би могъл...

ЖИВКА: Не би! Не би! Няма образование. Не знае чужди езици... Не напредва... Стискай палци ма!...

ДАРА: За мене е добър! Аз като го харесвам ти какво се бъркаш?

ЖИВКА: Ей, закачи ли го някой сякаш в очите ти бърка.

ДАРА: Точно така!

ЖИВКА: Стискай палци!

ПРЕДИШНИТЕ, ПЕРО

ПЕРО: Извинете аз...

ЖИВКА: (*като опарена*) Има ли нещо ново?

ПЕРО: Има.

ЖИВКА: Говорете!

ПЕРО: Видях го.

ЖИВКА: Кое?

ПЕРО: Цилиндъра И той отиде с него!

ЖИВКА: Да не сте се излъгали?

ПЕРО: Обадох му се.

ЖИВКА: А той?

ПЕРО: И той ми се обади.

ЖИВКА: Научихте ли защо е отишъл?

ПЕРО: Всички наши са повикани.

ЖИВКА: И мислите, че още днеска ще свърши...?

ПЕРО: Още сега. Възможно е вече да е подписан.

ЖИВКА: (*на Дара*) Стискай палци, Даро!

ПЕРО: Отивам да прочета върху лицата им указа. Но, моля ви се, кажете на господина, че аз пръв съм дошъл да съобщя.

ЖИВКА: Да, да...

ПЕРО: Перо от административния отдел. (*кланяйки се излиза*)

ЖИВКА, ДАРА

ЖИВКА: (*връща се от вратата*) Даро, аз плача. (*плаче*) а ти нищо!

ДАРА: Как нищо, толкова съм развълнувана. Но право да ти кажа не мога да повярвам... Такъв късмет...

ЖИВКА: Обличай се да вървим, да чакаме.

ДАРА: О, боже! Майко!

ЖИВКА: Права си! Ако той вече е министър, аз не бива да ходя пеша.

ДАРА: Ама аз... Не затова...

ЖИВКА: Не издържам. Къде е сега оная твоята? Защо не идва? (*отива към прозореца*) Заседнал е в кафенето. А че ние сме на тръни... (*нервно се разхожда*) Ох, да можех да стана муха, че да литна в двореца, та със собствените си уши да чуя как царят казва на Симо: „Извиках ви, господин Симо, да ви предложи един портфейл в кабинета!“ А моят шушумига, вместо: „Благодаря, Ваше величество!“ сигурно ще започне да пелтечи. Шушумига със шушумига, сигурна съм ще пелтечи.

ДАРА: (*с укор*) Моля те, мамо!

ЖИВКА: Тц, ...тц, ...тц... Их, как ми заигра дясното око...

ДАРА: Ето го Чедо!

ЖИВКА: Тича ли? Смее ли се? Маха ли с кърпа?

ДАРА: Влезе.

ЖИВКА: Добра вест носи! Това око не играе случайно.

ПРЕДИШНИТЕ И ЧЕДО

ЖИВКА: Говори!

ЧЕДО: Чакайте...

ЖИВКА: Кажи, или ще припадна!

ЧЕДО: Всичко подред.

ЖИВКА: Говори!

ЧЕДО: Значи, като си идвах си мислех...

ЖИВКА: (*хваща го за гушата*) Да или не? Да или не?

ЧЕДО: Татко да ми издействува един заем за стопански цели. Това ще ми е вместо зестра...

ЖИВКА: Даро, дъще, ще го удуша! Да или не?

ДАРА: О, боже! Кажи!

ЖИВКА: Да или не?

ЧЕДО: Да!

ЖИВКА: Какво?

ЧЕДО: Министър!

ДАРА: (*прегръща го*) Чедо! Скъпи!

ЖИВКА: Деца, деца, дръжте ме! (*припада*)

ЧЕДО: Сега тате Симо, да ми издействува един заем за стопански

цели и три повишения...

ЖИВКА: Ти какво тате това, тате онова! Тука друг не се ли пита?

ЧЕДО: Е, да, трябва да се питат и другите министри.

ЖИВКА: А аз?

ЧЕДО: Че вие какво сте?

ЖИВКА: Как какво? И още пита. Аз съм госпожа министершата!!!

Ох, боже! Не вярвам на ушите си! Даро, кажи ми го и ти!

ДАРА: Какво да ти кажа?

ЖИВКА: Наречи ме, както отсега нататък цял свят ще ме нарича.

ДАРА: Госпожо министершо! (*ЖИВКА се залива от смях*)

ЖИВКА: (*на Чедо*) Хайде, кажи и ти!

ЧЕДО: Ще кажа, но и вие ми кажете: г-н министерски зете!

ЖИВКА: На теб право да ти кажа на ти отива...

ЧЕДО: На вас пък ви отива като...

ЖИВКА: (*заканително*) Като какво?

ЧЕДО: (*мънкайки*) Ами...

ЖИВКА: Хайде, хайде, лавни, ако искаш да ти почеше езика параграф седемдесет и шести.

ЧЕДО: Охо, вие говорите, като че ли сте министър.

ЖИВКА: Ако не съм министър, министерша съм, а това понякога е много повече!

ДАРА: Чедо, майко! Не се карайте не подхожда на министерска къща.

ЖИВКА: Разбира се, но като няма възпитание за министерска къща...

ПРЕДИШНИТЕ И РАКО

РАКО: (*втурва се*) Мамо, татко станал министър!

ЖИВКА: (*целува го*) Кой ти каза, чедо?

РАКО: Децата и веднага започнаха да ми викат министерско прасе.

ЖИВКА: Повече няма да дружиш с тия гамени.

РАКО: Ами с кого?

ЖИВКА: С децата на английския консул.

РАКО: Те ме псуваха и на майка.

ЖИВКА: Запиши ми кои са псували! Ще ги преместим в провинцията: и децата, и класа, и учителя. В тая държава трябва да се тури ред и де се знае кой може да се псува на майка и кой не.

РАКО: Много се радвам, че татко стана министър.

ЖИВКА: А защо, мама?

РАКО: Защото ако ме пердашиш, аз ще организирам демонстрация и ще викам: Долу правителството!

ЖИВКА: Марш, марш от тука!

РАКО: *(гледа навън)* Тате си иде!

ЖИВКА: *(обърква се)* Деца, деца, стойте зад мене. Боже мой, сутринта излезе от къщи като обикновен човек, връща се министър!

ПРЕДИШНИТЕ И ПОПОВИЧ

ПОПОВИЧ: *(появява се на вратата с цилиндър)*

ЖИВКА: *(прегръща го)* Министре мой!

ЧЕДО И ДАРА: *(целуват го)* Честито!

РАКО: *(вика)* Долу правителството!

ЖИВКА: *(скача като ужилена)* Марш от тук! О, боже, как можах да го родя такъв!

ПРЕДИШНИТЕ И ПЕРО

ПЕРО: Извинете аз такава... дойдох да съобщя, че г-н Попович стана министър.

ЖИВКА: Знаем, знаем г-н Перо.

ПЕРО: Знам, че знаете, но все пак аз исках да ви съобщя, че пръв му занесох цилиндъра!

ЖИВКА: А, за това ви благодарим! Много ви благодарим!

ПЕРО: И аз ви благодаря! *(кланя се)*

ЖИВКА: Сега в Министерството ли отивате, г-н Перо?

ПЕРО: Да, госпожо министершо!

ЖИВКА: Наредете министерския автомобил да дойде тук в четири часа!

ДАРА: Мамо, защо ти е?

ЖИВКА: Искам да мина три пъти от Калемегдан до Славия. После може и да Умра!

ЗАВЕСА

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ

(Същата стая, но с богата мебелировка, наредена безвкусно)

ЧЕДО И АНКА

ЧЕДО: *(седи зад бюрото на което има телефони)* Госпожа министершата в момента не е в къщи... Не... Как?... А, викала ви е? Заповядайте тя скоро ще се върне. Моля вашето име? Доктор Нинкович секретар в министерството на външните работи... *(затваря телефона)*

АНКА: Донесоха визитките.

ЧЕДО: Колко са?

АНКА: Шестотин.

ЧЕДО: Шестотин!!!

АНКА: Толкова поръча госпожата.

ЧЕДО: Добре, добре, върви!

ЧЕДО И ДАРА

ЧЕДО: *(отваря един от пакетите)* Чети моля те! *(подава и визитна картичка)*

ДАРА: *(чете)* „Живана Попович – министерша“ *(говори)* Сменила си името – Живана.

ЧЕДО: Разбира се. Че кой пише на визитната си картичка – министерша? Като че ли е професия. ЖИВКА и се вижда просто.

ДАРА: Шестотин визитни картички!

ЧЕДО: Колко години мисли да стои министерша? Или може би ще го разпространява сред народа, като прокламации?

ДАРА: Ти говори ли с тате?

ЧЕДО: Говорих! Представи си, моля те, хем иска да бъде министър, хем иска да бъде чист. Казвам му издействувай ми един стопански заем. Тия заеми нито за стопанство се употребяват, нито се връщат на държавата.

ДАРА: Ще издейства ли?

ЧЕДО: Не щял да злоупотребява с поста си.

ДАРА: Измисли и поискай нещо друго.

ЧЕДО: Вече съм измислил.

ПРЕДИШНИТЕ И ГОСПОЖА ЖИВКА

ЖИВКА: (*към АНКА, която носи новата и рокля*) Сложи я тука. Или по добре, занеси я в гардероба. Даро, вземи и шапката!

(*Дара и АНКА излизат*)

ЧЕДО: (*след като остават сами*) Аз, майко, реших да уредя работата окончателно.

ЖИВКА: А, много хубаво. Тъкмо и аз съм решила да уредя работата окончателно.

ЧЕДО: Аз съм решил, значи, вие още днеска да говорите с татко...

ЖИВКА: Аз пък съм решила, да си взема дъщерята обратно.

ЧЕДО: Да я вземете обратно?!

ЖИВКА: Ти да си излезеш кротко и тихо от тая къща и да оставиш жена си.

ЧЕДО: Как?!

ЖИВКА: Просто да напуснеш жена си и тя да напусне теб.

ЧЕДО: А защо, моля?

ЖИВКА: Ще и намерим по добра партия.

ЧЕДО: Какво?

ЖИВКА: Кой си ти? Един обикновен нехранимайко...

ЧЕДО: (*обиден*) Госпожо министершо!

ЖИВКА: Ние сега говорим приятелски и аз приятелски ти казвам, че си нехранимайко. Нито имаш образование, нито знаеш езици...И от службата три пъти са те уволнявали.

ЧЕДО: Позволете...

ЖИВКА: Няма „позволете“ Каквото било, било. Ако нещо може да се поправи, трябва да се поправи.

ЧЕДО: Кого искате да поправяте?

ЖИВКА: Не тебе!... Положението... Затова ще те изгоним. Ако пък се споразумеем фамилиарно, ще получиш повишение.

ЧЕДО: Моля ви се, вие сериозно ли говорите?

ЖИВКА: Зъболекарят, при когото си правих зъба, (*показва златния си зъб*) вече е говорил с бъдещия зет.

ЧЕДО: Ама как може така, при здрав – прав мъж да се говори за бъдещ зет?

ЖИВКА: Не мога да изпусна такъв добър случай!

ЧЕДО: А смее ли да попитам, кой е тоя бъдещ зет?

ЖИВКА: Дипломат. Почетния консул на Ни... (*вади бележник*)

Почетен консул на Никарагуа.

ЧЕДО: Как му е името?

ЖИВКА: Казва се Ристо Тодорович... Зъболекаря казва...

ЧЕДО: Кажете на този сватовник, зъболекаря, че и аз умея да вадя зъби. Предни вадя по няколко наведнъж, а задните един по един, но като извадя един разклащам всички останали (*излиза бесен*).

ЖИВКА: (*гледа си зъбите*) Дали не трябваше да си сложа и един от ляво за симетрия? (*отива на телефона*) Ало ...Централата ли е? Дайте ми моля ви се 5872... Ало... Фотографът Пешич ли е?... Вие ли сте?... Тук е госпожа Живана Попович Министершата. Забравих да ви питам, кога ще бъдат готови снимките?... Така... А не може ли по рано? Защото от пресата напират... И няколко чужди вестници... Нали знаете как е за чужбина!...

ЖИВКА, УЧИТЕЛКАТА СОЯ, РАКО

УЧИТЕЛКАТА (*облечена екстравагантно с очила. Излиза възбудена от стаята.*)

РАКО: (*върви след нея*) Шокинг!

ЖИВКА: Какво има?

УЧИТЕЛКАТА Невъзможно, невъзможно е се работи с него. Не мога да го понасям повече.

ЖИВКА: Какво има?

УЧИТЕЛКАТА: оля, питайте го. Отвратително ми е дори да ви кажа.

ЖИВКА: Говори! Какво и каза?

РАКО: Нищо.

УЧИТЕЛКАТА: ! Това минава всякакви граници! Напсува ме на майка.

ЖИВКА: Нещастнико, как можеш да псуваш на майка учителката си по английски език?

РАКО: Тя защо ме кара да повтарям десет пъти: „решонс лайзенигерс“.

ЖИВКА: Ще повтаряш.

РАКО: Нека тя да каже десет пъти „ау фъкь тю флай“ пък после, ако ще и на баща и на майка да ме псува.

УЧИТЕЛКАТА: Но госпожо, той отново псува!

ЖИВКА: Марш говедо такова! И аз, нещастницата, искам да научи английски, за да общува с децата на английския консул. Той ще вземе

да напсува и самия консул. Махай се от очите ми!

РАКО: (*излизайки*) Не ща да си троша ченето с тоя твой английски език! (*излиза*)

ЖИВКА: Извинявайте г-це Сойка. Моля ви се, елате пак утре.

УЧИТЕЛКАТА: Невъзможно е да се работи с този човек!

ЖИВКА: Вие само елате, а този човек ще си получи заслуженото.

УЧИТЕЛКАТА: А какво става с моята работа? Ще се уреди ли?

ЖИВКА: Ама разбира се. Само, че трябва време. Вие идвайте, идвайте!

УЧИТЕЛКАТА: Правя го само заради вас. (*излиза*)

ЖИВКА, ДАРА

ЖИВКА: (*вика*) Даро! Даро!

ДАРА: (*идва*) Какво?

ЖИВКА: Уредих работата с Чедо. Освободих го от длъжност.

ДАРА: От какво си го освободила?

ЖИВКА: От длъжността съпруг. От днес вече не е твой мъж. Разбираш ли?

ДАРА: И защо?

ЖИВКА: Защото се яви по добра партия.

ДАРА: О, боже, майко!

ЖИВКА: Човек с положение. Почетен консул на Ни... Не мога да се сетя чий консул беше... Казва се Ристо Тодорович – търговец.

ДАРА: Боже майко, аз съм женена!

ЖИВКА: Той не ти е прилика. Нищо и накакъв мухльо, на който единствената професия е зет.

ДАРА: Той е мой мъж!

ЖИВКА: О, боже! Ти наистина ли няма да го зарежеш?

ДАРА: Само ако разбере, че ме маме.

ЖИВКА: Мами те!

ДАРА: Кой ти каза?

ЖИВКА: Мъж е все трябва да маме жена си. От бога е дадено.

ДАРА: Докато не се уверя не вярвам!

ЖИВКА: Живот и здраве – ще се увериш.

ДАРА: (*плаче*) Не е истина...

ЖИВКА: Гледай я сега, и защо плачеш?

ДАРА: Да се смея ли? Плача, разбира се, че плача. (*излиза*)

ЖИВКА, АНКА, ПЕРО

АНКА: *(на вратата)* Господин Перо ви моли да го приемете.

ЖИВКА: Уф! Аман от тоя. Нека влезе!

(АНКА въвежда Перо)

ПЕРО: Добър ден! *(ЖИВКА чете вестник)* Извинете... Отбих се само да попитам... Не е ли нужна на госпожа Министершата някаква услуга?

ЖИВКА: *(хладно)* Благодаря. Засега не.

ПЕРО: Аз само исках да замоля госпожа Министершата, да не забравя, че аз занесох цилиндъра.... *(Тя не го слуша. Перо отчаян си тръгва)*

ЖИВКА: Я чакайте! Вие познавате ли моя зет?

ПЕРО: Познавам го много добре.

ЖИВКА: Знаете ли така – нещо по специално за него?

ПЕРО: Например?

ЖИВКА: Например... дали си има някоя жена, с която... как да кажа... така де?... Все нещичко трябва да сте чули!

ПЕРО: Нищичко не съм чул госпожо. Досега той беше само един беден чиновник, а вие знаете жените струват пари.

ЖИВКА: Значи според вас бедния чиновник, непременно е верен мъж.

ПЕРО: Не, не казвам това, знам че има някой, но аз никога... чувал съм за други...

ЖИВКА: Как се справят?

ПЕРО: Извинете, неудобно ми е да говоря пред вас такива работи.

ЖИВКА: Ама говорите, де!

ПЕРО: *(стеснява се)* Например, ако в къщата има млада слугиня, или нещо такова... Защото с малка заплата...

ЖИВКА: *(удря се по челато)* О, Боже! Разбира се! Разбира се!

ПЕРО: Щастлив съм да ви направя услуга. Каквато и да е. Вие няма да ме забравите нали?

ЖИВКА: Не се безпокойте!

ПЕРО: Запомнихте ми името, нали? Перо от административния отдел. *(кланяйки се излиза)*

ЖИВКА, АНКА

ЖИВКА: (звъни)

АНКА: (идва) Моля?

ЖИВКА: Ела по наблизо, Анке. (оглежда я) Анке, ти как си с мъжете?

АНКА: От къде да знам как съм!

ЖИВКА: Мъжете... така... лесно ли налитат на теб?

АНКА: Как да ви кажа, госпожо, мъжете въобще лесно налитат.

ЖИВКА: Анке, ако ми направиш една услуга, ще те възнаградя богато.

АНКА: Добре. А каква услуга?

ЖИВКА: Ами това... моят зет да налети на теб.

АНКА: Ауу!

ЖИВКА: Стига с това „ауу“!

АНКА: Но госпожо, аз не съм такава. Ауу, какво лошо мнение имате за мен.

ЖИВКА: Ако свършиш тая работа ще имам хубаво мнение за теб.

АНКА: Ау! Вашият зет е женен!

ЖИВКА: Ако не беше женен, хич нямаше да те търся за подобна услуга.

АНКА: Госпожо, не ме ли изпитвате?

ЖИВКА: Ако успееш, ще получиш по-висока заплата и мъжът ми ще ти даде държавен заем.

АНКА: Сериозно?

ЖИВКА: Само ако налети!

АНКА: Кажете ми какво да правя и докъде мога да стигна?

ЖИВКА: Стигай докдето искаш. Главното е да примамиш моя зет в твоята стая и аз да го заваря там.

АНКА: И повече нищо? Само да дойде в моята стая?

ЖИВКА: И да си свали палтото. Да го заваря аз без палто.

АНКА: Само палтото ли?

ЖИВКА: Ами какво още?

АНКА: Ще напаля печката.

ЖИВКА: Сега през май?

АНКА: Госпожо, да не опера накрая аз пешкира?

ЖИВКА: Не се безпокой.

АНКА: Ами ако младата госпожа ми си разсърди?

ЖИВКА: В тая къща имам право да се сърдя само аз.

АНКА: Разчитайте на мен госпожо, ще направя каквото мога.

ЖИВКА: Е, хайде и ме дръж в течение...

АНКА: Добре, госпожо! (*излиза*)

ЖИВКА, ВАСО

ВУЙЧО ВАСО: (*идва отвън*) Добър ден, Живке!

ЖИВКА: О, Васо ти ли си? Как тъй се накани?

ВАСО: Как няма да се наканя. Вуйчо съм ти, близък съм ти. Покрай тебе и мен почитат.

ЖИВКА: Ти пък как разбра, че и тебе почитат ?

ВАСО: Ами ей така! Седя в кафенето, стана и каза: „Отивам при моята племенница, министершата, да пия едно кафе!“ Всички свалят шапка: „Сбогом, господин Васо! Всичко хубаво, господин Васо! И мене ми става мило, като че ли някой ме гъделичка по корема.“

ЖИВКА: Сигурно, сигурно.

ВАСО: Откога чакам някой от нашия род да се прослави. Бях се отчаял, когато един прекрасен ден, най-неочаквано ти скочи направо при министершите.

ЖИВКА: Как така най-неочаквано?

ВАСО: Не, то беше неочаквано за нас, а за тебе си беше съвсем очаквано.

ЖИВКА: Добре де, какво печели родът от това?

ВАСО: Боже, Живке! Че защо стана министерша, ако за собствения си род не се погрижиш?

ЖИВКА: Да не сте един и двама...

ВАСО: Живке, никой на света не може така да те очерни, както собствената ти фамилия. За това всеки министър се грижи най-напред за рода си, после за държавата. В края на краищата фамилията е по близка от държавата.

ЖИВКА: Да не искаш да обеса целия род на врата си?

ВАСО: (*вади една бележка*) Не сме чак толкова много. Ето аз съм направил списък – деветнайсет сме.

ЖИВКА: Деветнайсет! Васо, това е цяла рота!

ВАСО: Добре, бе ще задраскам някой друг.

ЖИВКА: И какво искаш сега?

ВАСО: Да ги приемеш. Всеки да си каже желанието и да видим какво може да се направи.

ЖИВКА: Аз нямам време да седна да обядвам, като хората а ти искаш...

ВАСО: Приеми го накуп.

ЖИВКА: Да не се обидят?

ВАСО: Ръцете ще ти целуват.

ЖИВКА: Нека дойдат утре след обяд.

ВАСО: Аз ще ги събера, а ти направи, каквото можеш. Ако не можеш – обещавай. И обещанието понякога стига. Е хайде, поздрави Дара и зетя. Довиждане! (*отива си*)

ЖИВКА, НИНКОВИЧ, АНКА

АНКА донася визитна картичка.

ЖИВКА: (*чете*) А, господин Нинкович? Нека заповяда.

(*АНКА въвежда Нинкович и се оттегля*)

ЖИВКА: (*чете*) Целувам ви ръка, милостива госпожо! Заповядайте седнете! Аз ви обезпокоих...

НИНКОВИЧ: Това е чест за мен! Бях свободен и на вашата покана...

ЖИВКА: Искях да ви помоля за една услуга.

НИНКОВИЧ: Разчитайте на мен. Же свои ту та фе а вотр диспозисийон!

ЖИВКА: Казват, че знаете правилата... Как да кажа...

НИНКОВИЧ: Правилата на изисканото общество. Льо бон тон, дьо гранд монд. Госпожо, изискаността за мен е атмосфера, без която не мога да дишам. Изискаността е моята втора природа.

ЖИВКА: Задължена съм да приемам. Да си създавам връзки... с дипломати... та бих искала... да въведа изискаността в моята къща.

НИНКОВИЧ: Много хубаво! Госпожа Драга, докато беше министърша, се съветваше само с мен. Аз и съставих менютата – меню дьо дине. По мой вкус мобилира будоара си. Аз и уреждах партитата. Аз и избирах тоалетите.

ЖИВКА: Тъкмо мислех да си направя една вечерна рокля...

НИНКОВИЧ: (*разглежда я компетентно*) „Гри нал“, сивобяло, което прелива във ведър небесен цвят, креп дьо шин с малко розово, вероятно само ръкав с бие и ревер или може би – джобове в същия тон... Не знам, ще видим... но ще бъде нужно за нюансировка...

ЖИВКА: Точно днеска си сложих златен зъб?

НИНКОВИЧ: О, това е шикозно и придава шарж на усмивката.

ЖИВКА: Какво друго ми препоръчвате?

НИНКОВИЧ: Играете ли карти?

ЖИВКА: Да, сантасе.

НИНКОВИЧ: Вие трябва да научите бридж.

ЖИВКА: Какво да науча?

НИНКОВИЧ: Бридж. Контакти с дипломатическото тяло са немислими без бридж. А играете ли тенис?

ЖИВКА: Тенис? Как ме виждате на корта?

НИНКОВИЧ: Изисканата жена е немислима без тенис. Трябва да се правят и някакви жертви.

ЖИВКА: Е, да, да.

НИНКОВИЧ: И още нещо. Само че, как да ви кажа... Въпросът е твърде деликатен. „Юн кестион ту та фе дискрет.“

ЖИВКА: Какво е то?

НИНКОВИЧ: Имате ли любовник?

ЖИВКА: А-у-у! Само това не! Аз съм почтена жена господине.

НИНКОВИЧ: Ако бяхте непочтена нямаше да бъде интересно Вие желаете ли репутация на дама от хайлайфа?

ЖИВКА: Ох, боже! Желая! Драга играеше ли тенис?

НИНКОВИЧ: Редовно!

ЖИВКА: По гащи?

НИНКОВИЧ: И лека туника.

ЖИВКА: И любовник ли?

НИНКОВИЧ: Да, госпожо имаше и любовник.

ЖИВКА: (*заинтригувана*) Кой беше?

НИНКОВИЧ: Аз.

ЖИВКА: Вие? И госпожа Ната ли беше изискана?

НИНКОВИЧ: Много.

ЖИВКА: А на нея кой беше?

НИНКОВИЧ: Пак аз.

ЖИВКА: Вие?! Значи със всяка подред?

НИНКОВИЧ: „Се са“ Но подаде ли кабинетът оставка и аз подавам своята.

ЖИВКА: А? Вие сте само докато тя е на власт?

НИНКОВИЧ: Да, госпожо. Докато госпожа министершата е на власт, тя трябва да бъде изискана. Щом падне от власт, може и да не бъде изискана.

ЖИВКА: О, боже! Умът ми не го побира. Сега и мой любовник ли ще бъдете?

НИНКОВИЧ: Това зависи от вашия вкус.

ЖИВКА: Ох, боже! Какво доживях? Да бях умряла вчера...

НИНКОВИЧ: Ако бяхте умряла вчера, днес нямаше да бъдете

министерша.

ЖИВКА: И това е вярно. Трябва да размисля! Е, добре. Какво следва сега?

НИНКОВИЧ: Да започна да ви компрометирам.

ЖИВКА: Ама как си го представяте това?

НИНКОВИЧ: Нужно е да се шушука срещу вас.

ЖИВКА: Как да се шушука?

НИНКОВИЧ: Вие трябва да направите всичко пред моя министър, за да ми издействува повишение. И тогава всички ще започнат да шушукат наляво и надясно.

ЖИВКА: Ама само ще шушукат нали?

НИНКОВИЧ: „Се са“ Това е съвсем достатъчно. „Се сюфизан!“

ЖИВКА: Добре, това го запомних. А сега?

НИНКОВИЧ: Предлагам веднага да преминем към действие. И така първи урок по тенис. Внимание! (*показва*) Бетхен... Фортхенд... Контра воле... Запомните ли? Сега да повторим.

ЖИВКА: Нека от утре!

НИНКОВИЧ: Добре. Тогава да преминем към действие с любовника още сега!

ЖИВКА: Ау не! Не съм подготвена за действия! Нека и с любовника от утре... Нужно ми е да се наелектризирам...

НИНКОВИЧ: Ако имате някакви съмнения, аз не настоявам.

ЖИВКА: О, боже! Не! Смятайте, че вече сте назначен...

НИНКОВИЧ: (*целува и ръка*) Уверявам ви, че ще останете много доволна.

ЖИВКА: Бог да е с нас. Като е изискано – да бъде изискано!

НИНКОВИЧ: Желаете ли да ви пиша любовни писма?

ЖИВКА: (*с учудена усмивка*) Нужно ли е?

НИНКОВИЧ: На някой госпожи им доставя особено удоволствие да получават по едно розово писъмце пълно с нежни слова.

ЖИВКА: Добре. Напишете ми едно да видя как изглежда. Ако ми хареса ще си поръчам още.

НИНКОВИЧ: „Се ком ву воле“ Ще го имате след десет минути. А сега „оревоар ма шер ами“! (*тръгва и праща въздушни целувки*) Па па па!...

ЖИВКА, АНКА

АНКА: Госпожата сама ли е?

ЖИВКА: Да, сама...

АНКА: Госпожо, изглеждате уплашена?...

ЖИВКА: Анке, не е лесно да си министерша! Зави ми се свят!
(тръгва) А вие с оня нашия михлюзин нищо ли още?

АНКА: Вижте преоблякох се.

ЖИВКА: А, да! Па, па, па! (излиза)

АНКА, ЧЕДО

АНКА гледа след нея учудено. После отива до огледалото и плюн-
чейки пръсти, си подрежда фризура.

ЧЕДО: (идва отвън) Какво по дяволите правите тук?

АНКА: (кокетно) Правя се на хубава.

ЧЕДО: Правете се, ако обичате, на друго място.

АНКА: Защо сте толкова груб с мен?

ЧЕДО: Така ли мислите?

АНКА: Нали уж сте мъж?

ЧЕДО: И какво следва от това?

АНКА: Всички мъже са еднакви...

ЧЕДО: Ухажвате ли ме? Аз съм порядъчен мъж.

АНКА: Жалко.

ЧЕДО: Всъщност, не съм чак толкова порядъчен.

АНКА: Истина? Тогава ще ви кажа: Сънувах ви... Гол!

ЧЕДО: Сериозно.

АНКА: Искате ли да ви разкажа?

ЧЕДО: Първо да си уредим сметките с госпожа министершата.

АНКА: Елате в моята стая, де!

ЧЕДО: Ти върви. Аз идвам. (АНКА излиза) И сънищата ти и цялата
игра ще ти разкажа.

ПЕРО, ЧЕДО

ПЕРО: Добър ден! Писмо за г-жа Попович, министершата.

ЧЕДО: Дайте го.

ПЕРО: Наредено ми и да предам писмото лично.

ЧЕДО: Сега ще я извикам. (излиза)

ЖИВКА, ПЕРО

ЖИВКА: Какво има?

ПЕРО: Писмо госпожо. От секретаря, господин Нинкович.

ЖИВКА: *(приятно изненадана)* Ах! *(взема малкото розово писмо, помирисва го и на лицето и се изписва задоволение)*

ПЕРО: Довиждане и не ме забравяйте. Перо, Писаря от административния отдел. *(покланя се и излиза)*

ЖИВКА: Па! Па! Па! *(запалва цигара и чете с удоволствие)*

ЗАТЪМНЕНИЕ

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

(Същата стая, както и преди.)

АНКА, ВУЙЧО ВАСО

ВАСО Зетят Чедо в къщи ли е?

АНКА: Да!

ВАСО: Викни го!

АНКА: Веднага! *(отива)*

ВАСО, ЧЕДО

ЧЕДО: Добро утро, Васо!

ВАСО: Вуйчо Васо.

ЧЕДО: Добър ден, вуйчо! Не знаех, че сме рода.

ВАСО: Сега вече знаеш.

ЧЕДО: Госпожа министершата ли те изпраща?

ВАСО: Чедо, умен човек си. Сам виждаш, Дара вече не е дете. Време е да я задомим.

ЧЕДО: Тя не е ли задомена?

ВАСО: Ние това задомяване не го слагаме в сметката.

ЧЕДО: Как не го слагате в сметката?

ВАСО: Ей така, брате. Играем да речем аз и ти табланет. Изиграем една партия и аз ти кажа: Чедо, хайде тази партия да не я смятаме.

ЧЕДО: Значи тази партия „табланет“ дето я играя вече толкова години, не значи нищо?

ВАСО: Вземи гъба, изтрий дъската и започваме отново. Ето това исках да говоря с теб. Ти си умен... разбран... Ще се споразумеем.

ЧЕДО: Надявам се.

ВАСО: Каж ми за какво ти е жена? Дом – да! Балтон разбирам. Но жена... Не го разбирам...

ЧЕДО: Вуйчо Васо, за какво му е на Никарагуа жена?

ВАСО: На кой?

ЧЕДО: На оня, който трябва да вземе моята жена?

ВАСО: *(малко смутен)* На него ли? Как да ти кажа: има знаеш хора, които вземат и онова, дето не им трябва. Има такива хора.

ЧЕДО: Има!

ВАСО: Но ти не си от тях. Ти си умен... И най добре е да оставиш жена си. Ще я оставиш или не? Това исках да те питам от името на Живка.

ЧЕДО: Не!

ВАСО: Е, такова нещо не очаквах от теб. Значи –не! Ами ако получиш повишение? Какво предпочиташ: жена или повишение?

ЧЕДО: Предпочитам – жена с повишение.

ВАСО: Дрън-дрън ярина! Ти както я подкара да наддаваш, ще предпочетеш две жени и четири повишения.

ЧЕДО: Виж кво Вуйчо Васо! Не се бъркай там, където не ти е работа. Знаеш ли какво съм решил? На она доктор Нинкович любовника, ще му натикам зъбите в гърлото. На Никарагуа ще отрежа ушите, а на теб драги ми вуйчо, ще разбия носа!

ВАСО: Не разбирам какво общо има моят нос с цялата тази работа?

ЧЕДО: Не го пъхай в неща, които не те засягат! Я повикай тук твоята племеница, госпожа министершата, да си разчистя веднъж за винаги сметките с нея!

ВАСО: Трябва да ти съобщя, че от този момент, Живка не те счита за свой зет! С теб тя повече не желае да разговаря и ако имаш да и казваш нещо, ще те приема по общия ред. Записваш се и чакаш.

ЧЕДО: А трябва ле да се сложа цилиндъра?

ВАСО: Разбира се.

ЧЕДО: И ръкавиците?

ВАСО: Естествено.

ЧЕДО: Тогава и предайте, че отивам да се преоблека.

ВАСО, ЖИВКА

ЖИВКА: Васо, отиде ли си?

ВАСО: Отиде си.

ЖИВКА: Каква казва?

ВАСО: Иска да ми реже носа.

ЖИВКА: Значи не ще с добро.

ВАСО: Не ще.

ЖИВКА: Е, като не ще с добро, ще обърнем дебелия край!

ВАСО: И това му казах.

ЖИВКА: Още днеска ще го преместим в провинцията!

ВАСО: Казва, че ще вземе и жена си.

ЖИВКА: Дрън-дрън-ярина!

ВАСО: И това му казах.

ЖИВКА: Кое?

ВАСО: Дрън-дрън-ярина!

ЖИВКА: Той ако знае какъв номер му готвя... Нека само Анка да напали печката... Ако е рекъл господ, Дара ще вдигне ръце от него и повече няма да го погледне. Каза ли му, че вече не го считам за зет?

ВАСО: И че ще го приемаш само официално.

ЖИВКА: Добре.

ВАСО: Сега отивам да доведа фамилията.

ЖИВКА: Пак ли с тази фамилия?

ВАСО: Не е хубаво да ги лъжем!

ЖИВКА: Добре, но съкрати ги още наполовина, защото днеска новият зет ще идва на сгледа.

ВАСО: Не се безпокой, ще бъдем кратки. *(излиза)*

ЖИВКА, АНКА

ЖИВКА: *(звъни)* Анка при мен!

АНКА: *(идва)* Моля!

ЖИВКА: Какво става, Анке? Толкова ли е трудно да примамиш един мъж в стаята?

АНКА: Няма условия. Къщата постоянно е пълна.

ЖИВКА: Слушай Анке, или ще свършиш тая работа още днес, или...

АНКА: Добре госпожо, ще карам направо. Аз, знаете почнах отдалеко.

ЖИВКА: Как отдалеко? Тия работи се вършат отблизо.

АНКА: Добре, госпожо.

ДАРА, РАКО, ПРЕДИШНИТЕ

ДАРА: *(Води за ръка Рако, който се тегли)* Ето... Доведоха го с полицаи.

ЖИВКА: Нещастнико, какво си направил?

ДАРА: Разбил носа на сина на английския посланик и го псувал на баща.

ЖИВКА: Какво?

ДАРА: Ох, ах, ще умра!

ЖИВКА: Анке, Анке, вода! *(Анка изтичва)* Разбил носа, псувал го на баща... Сина на английския посланик!

ДАРА: Доживяхме полицията да ни го води. Тоя ще ни умори. Ще ни вкара в гроба. *(плаче)*

ЖИВКА: Даро, иди плачи в твоята стая. *(Дара излиза. Към Рако)* Нещастнико, какво си направил? Казвай какво си направил?

РАКО: Нищо.

ЖИВКА: Как нищо? Разбил си носа на сина... Хайде разбил, разбил, случва се. Но защо си го псувал на баща?

РАКО: Той ме напсува пръв.

ЖИВКА: Не е вярно, не може той да псува, той е възпитан.

РАКО: Напсува ме! Аз му казвам кротко: „Махай ми се от пътя или ще те напердаша!“ А той: „Олрайт“ А „олрайт“ на английски значи псувня на баща.

ЖИВКА: Не е вярно.

РАКО: Да бе, учил съм го.

ЖИВКА: Той като ти каза „олрайт“, защо не му каза и ти „олрайт“?

РАКО: Е, нямаше да ме разбере. И после, аз не съм такъв. Аз съм учтиво му казвам: „Марш от тука свиньо ниедна!“ А той пак: „Олрайт!“ Не издържах, шибнах му един в носа и го напсувах и аз на баща.

ЖИВКА: Нещастнико „ниеден“, знаеш ли ти, че това е английски баща? Това не ти е наш баща, та всеки да го псува кой как свари! Ох, ох! Ох, господи боже, какво да го правя! Анке, махай ми го от очите, че ще го оскубя като пиле. Веднага го махай! *(Анка отвежда Рако)*

ЖИВКА САМА

ЖИВКА: *(на телефона)* Ало...Моля господин Нинкович. Да!... Госпожа Живана Попович – министершата. *(пауза)* Па, па па, да! Па-па! Значи подписано е... Е, поздравявам ви. Удържах на думата си.... Вижте сега, обаждам ви се по един друг въпрос. Моят син Рако, гимназиста, набил децата на английския... Сериозно?! Знаете вече? О, боже! Международен скандал? Боят прощава, но псувнята не? Обяснете му моля ви се, че това е наш народен обичай.... Е, имах го за по умен. Предложете му той да напсува мен и ще сме наравно. На баща, на майка, на леля, на всички роднини. Хайде, моля ви се, бива ли заради една псувня две държави да се скарат. Хайде, моля ви се. Идете и след това елате, за да ми съобщите какво сте направил.... Как?... А... па-па! Е добре съгласна

съм и на па-па, само оправете работата. Довиждане! *(оставя слушалката)*

АНКА, ЖИВКА

АНКА: *(идва бързо)* Госпожо, она иска да излезе.

ЖИВКА: Кой?

АНКА: Рако.

ЖИВКА: Ще му пречукам краката! *(изтичва)*

АНКА, ЧЕДО

ЧЕДО: *(на вратата)* Анке, сама ли си?

АНКА: *(кокетно)* Сама съм! Боже колко сте хубав!

ЧЕДО: Това е венчалния ми костюм, Анке. Облякох го за теб.

АНКА: Много мило. Ще дойдете ли в моята стая?

ЧЕДО: С удоволствие.

АНКА: Наистина ли?

ЧЕДО: Да!

АНКА: Още сега?

ЧЕДО: Да! Но моля те преди това да съобщиш на госпожа министершата за мен.

АНКА: *(изненадано)* Да съобщя за вас на госпожата?

ЧЕДО: Да, и дай и моята визитна картичка *(подава я)*. Аз ще чакам зад вратата.

АНКА: Но как така вие да чакате... и аз да съобщя за вас... Нищоичко не разбирам.

ЧЕДО: Каж и, че настоявам да ме приеме. Имам официален разговор с нея.

АНКА: Хубаво! А после, нали ще ви разкажа съня си?

ЧЕДО: После ще се разберем.

АНКА: Отивам веднага. *(излиза)*

ЧЕДО: Сега действителността е по важна от сънищата *(излиза през задната врата)*.

ЖИВКА, АНКА

ЖИВКА: *(идва от стаята си)* Държи визитната картичка на

Чедо) Той ли ти я даде?

АНКА: Да. Чака зад вратата.

ЖИВКА: Кажу на господин зетя да ми се маха от очите! Няма да го приема!

АНКА: Но господинът каза, че има с вас официален разговор.

ЖИВКА: Днеска не съм разположена официално. Не мога да го приема.

АНКА: Госпожо, ако не го приемете, ще развалите всичко.

ЖИВКА: Какво ще разваля?

АНКА: (*развълнувана*) Обеща след официалния разговор да дойде в моята стая.

ЖИВКА: Така ли?

АНКА: Да.

ЖИВКА: Веднага го пусни да влезе!

АНКА: (*към централната врата*) Заповядайте!

ЧЕДО, ЖИВКА

ЧЕДО: Имам ли честта?

ЖИВКА: Заповядайте! Седнете!

ЧЕДО: Благодаря!

ЖИВКА: Какво обичате господине?

ЧЕДО: Идвам по една деликатна работа и ви моля да ме изслушате...

ЖИВКА: Моля говорете.

ЧЕДО: Госпожо, животът е необикновено комплицирано явление. Тази сложност произтича от факта...

ЖИВКА: Господине, вие лекция ли ще ми изнасяте?

ЧЕДО: Не. Само малък увод към един деликатен въпрос.

ЖИВКА: Веднага минете на въпроса.

ЧЕДО: Въпросът е следният: Аз имам приятел, който иска да се ожени. И ме помоли да му бъда посредник...

ЖИВКА: Не ме интересуват вашите приятели!

ЧЕДО: Той е лудо влюбен в една зряла жена.

ЖИВКА: Защо ми разправяте всичко това?

ЧЕДО: Госпожо, тази зряла жена сте вие.

ЖИВКА: Какво?!?

ЧЕДО: Той вярва, че сте зряла...

ЖИВКА: (*скача*) Чедо!!! Млъкни!!!

ЧЕДО: Аз му викам: „Но госпожата е женена!“ А той: „Това не пречи! Днес и женените се женят!“ Викам му: „Но тя е почтена!“

ЖИВКА: (*крещи*) Почтена съм, разбира се!

ЧЕДО: Като е почтена, плаче той с глас, тогава защо приема любовните ми писма?

ЖИВКА: Млък, куче краставо, или ще ти сцеля главата! (*вади пистолет*)

ЧЕДО: Казвам му „Вероятно, защото е луда по вас, господин Нинкович.“

ЖИВКА: Вън!

ЧЕДО: (*става*) Какво да кажа на младоженеца!

ЖИВКА: Да върви на майната си!

ЧЕДО: Ама той желае среща с вас.

ЖИВКА: Чедо, да не ми е името Живка, ако не те пратя в най дълбоката провинция!

ЧЕДО: Но преди това ще отида да поканя г-г министър Попович на сватбата.

ЖИВКА: Махай ми се от очите! Даро, Даро, Даро!

ДАРА, ЖИВКА

ДАРА: (*изтичва*) Какво има?

ЖИВКА: Даро, заклевам се, ще го убия.

ДАРА: Кого?

ЖИВКА: Оня, твоичкият!

ДАРА: Защо?

ЖИВКА: Той се осмелява да се подиграва с мен! Ще го убия и ще го излежа! После нека разправят за мене: „Отиде в затвора, защото уби зет си!

ДАРА: Какво е направил?

ЖИВКА: Дойде да ме иска.

ДАРА: Как така да те иска?

ЖИВКА: Така! За булчица!

ДАРА: Боже майко! При жив мъж? Как е възможно женена жена да се сватосва?

ЖИВКА: Подиграваш ли ми се? Натякваш ми! Тоя повече няма да ми е зет. Или го гониш, или си тегля куршума!

ДАРА: Моля ти се, бе мамо!

ВАСО, ЖИВКА, РОДНИНИТЕ

ВАСО: *(отвън)* Живке, идат.

ЖИВКА: Кой?

ВАСО: Родът. Фамилията.

ДАРА: Аз изчезвам! *(излиза)*

ВАСО: *(отваря задната врата)* Влизайте!

ЖИВКА: Неq сега не мога да ги приема! И нищо не мога да обещая!

ВАСО: Че кой те кара да обещаваш. Ти само ги изслушай!

(На сцената един през друг се втурва цялата фамилия)

САВКА: Ти Живке, съвсем ни забрави.

ДАЦА: Откога не сме се виждали. Пу да не ти е уруки! Много добре изглеждаш!

СОЙКА: Да знаеш, како Живке, никого от роднините не съм обичала толкова, колкото теб!

ЖИВКА: И аз ви обичам, ама много ви обичам!

ПАНТО: Живке, никой не се радвал така на късмета ти, както аз.

ЯКОВ: Аз идвах, ама ти беше заета.

ЖИВКА: Да, заета съм, много съм заета. Ти Йово, излежа ли си присъдата?

ЙОВО: Излежах я Живке, честно и почтено. Сега е време и държавата да ми се издължи.

ЖИВКА: Заповядайте седнете. Е, много се радвам че дойдохте... Ама не можете да си представите колко съм заета.

ВАСО: Добре, добре. Тогава по кратката процедура. *(Изважда тефтерче и чете)* Започваме с леля Савка.

ЖИВКА: Ти за какво молиш, лельо Савке?

САВКА: Ами ти кажи!

ЖИВКА: Их пък и ти лельо, до гуша ми дойде с твоите двеста динара. Васо, прескочи я!

САВКА: Как така ще ме прескочи? Искам си своето.

ЖИВКА: Добре де, ще ги получиш. Васо запиши да и се даде!

САВКА: Ако не можеш да ми ги върнеш, поне ми уреди от ония безлихвените заеми, дето никой не ги връща на държавата.

ЖИВКА: Васо, запиши я!

ВАСО: Даца!

ДАЦА *(излиза напред)* Живенце, моля те да наредиш на моята

Христина да и се признае изпита. И да се приеме детето обратно в училище. Защото не е сгрешила така от бяс или от поквареност, а заради науката. *(Соя започва да се кашля)*

ЖИВКА: Как заради науката?

ДАЦА Ами така: Готвели се с един неин съученик за матура. Затворили се децата и учат, учат... съсипали се от учение. *(Соя отново се кашля)* Моля онази персона да не се кашля!

ВАСО: Сою, не се кашляй!

ЖИВКА: Това кога беше?

ДАЦА Миналата година. Живенце за една година къде, къде по големи грехове се забравят, та камо ли такава дреболия.

ЖИВКА: Пиши, вуйчо Васо, да и се признае на Христинчето матурата.

(Соя отново се кашля)

ДАЦА: Моля въпросната персона да не се кашля! Много добре знаем каква е!

СОЯ: Може да съм всякаква, но такава матура *(показва с ръце корема си)* не съм държала!

ДАЦА: *(избухва и скача)* Всички изпити и всички матури на този свят си положила ти, усойнице!

СОЯ: Може, но точно такава матура не съм полагала!

ДАЦА: Их, их, их! Пуснете ме? *(сграбчва я за косата)*

ВАСО: Стига! Не ви ли е срам! Не можете пет минути да приказвате роднински. Пред министерша стоите. Като излезете на улицата оскубете се, ако щете.

ЖИВКА: Ти Панто?

ПАНТО: *(той е дребен, но с голям корем)* Стопих се от ядове, Живке.

ЖИВКА: Че от къде толкова ядове?

ПАНТО: Каквото и да почна, не върви! Но ето че и моят ден дойде, мама му да еба! Пардон. Значи, моля ти се Живке, издействуй ми да изсека някоя гора.

ВАСО: Какво и коства на държавата една гора! Нищо. А ние какви министерски роднини ще сме, ако поне една гора не изсечем.

ЖИВКА: Вуйчо Васо запиши: Панто да изсече една гора. Кой е наред?

ВАСО: Йово.

ЖИВКА: Ти нали си излежа присъдата. Какво искаш сега от държавата?

ЙОВО: Да получа държавна служба. Сега аз знам законите по добре от съдия. Ако си осъден напр. по член 235 във връзка със 117-А, можеш да ги заобиколиш по член 206, който ти признава смекчаващи вината обстоятелства.

ЖИВКА: Васо запиши за Йово служба, за да използва държавата неговите знания.

ЙОВО: И още нещо Живке. Издействувай ми една държавна пенсия.

ЖИВКА: Че ти нали цял живот беше по затворите. Кога си служил на държавата?

ЙОВО: Никога!

ВАСО: Йово, тия дето имат пенсия са служили на държавата.

ЙОВО: Аз ако бях служил на държавата, нямаше да търся пенсия от Живка. Щях да си я търся от държавата.

ЖИВКА: Следващия! *(Напред излиза Перо от административния отдел)* Вие какво правите тук?

ПЕРО: И аз съм от роднините.

ЖИВКА: Така ли? Че защо до сега не се обади!

ПЕРО: За да не копрометирам вуйчо Симо.

ЖИВКА: Това много хубаво, ама аз наистина не се сещам за теб.

ВАСО: И аз.

ЖИВКА: Може би ти, лелю Савке, го познаваш?

САВКА: Аз не знам господинът да е от нашия род.

ДАЦА: И аз.

СОЯ: И аз.

ПЕРО: Аз съм ви роднина по женска линия. Преди двадесет години, когато мама умря, на смъртния си одър ми рече: Синко, не те оставям сам на този свят. Ако имаш нужда от нещо в живота, иди при вуйна си Живка, министершата. Тя ще ти помогне.

ВАСО: Как се казваше покойната ти майка?

ПЕРО: Мара.

ВАСО: А баща ти?

ПЕРО: Кръстьо.

ВАСО: Да ме убиеш, не помня нито Мара, нито Кръстьо.

ПЕРО: Това впрочем не променя нищо. Аз по скоро бих загинал, отколкото да се откажа от рода си.

ВАСО: Чакай, чакай, сега не сме се събрали да гинем. Хайде, казвай какво искаш от Живка?

ПЕРО: Преди няколко дни, вуйно, ме уволниха, защото изчезнали

от бюрото ми някакви актове и следствени протоколи. Човек се изгубва, та камо ли документи. Обаче един ревизор, като се заяде, за малко не ме дадоха под съд. Та ви моля, вуйно, наредете да се забрави и да бъде върнат на работа. Вуйчо Васо, запиши да бъде върнат на работа, но с повишение и компенсации.

ЖИВКА: Соио, остана само ти?

СОЯ: Аз, ако може да ти кажа насаме.

ДАЦА: А не. Ние как си казахме. Тука, тука, пред всички! Открито.

СОЯ: Добре, де! Нямам какво да крия. Какво Живке, ти знаеш, че се развеждам. Но моят мухльо се опъва. Защото, ако се разведем ще делим. Моля те да ме разведеш! (*Даца се кашля*) А това, че някои се кашлят, ми е напълно безразлично. Разведи ме, како Живке! Жива да си, разведи ме!

ВАСО: Абе, жената усеца необходимост, а и пречат разни формалности.

ЖИВКА: Васо, запиши – Сойчето да се разведе без формалности!

ВАСО: Сега, Живке, позволи ми да ти благодарим от името на целия род. Както виждаш нашите желания са скромни. Зарадвай ни и ние ще те споменаваме с благодарност.

ЖИВКА: Добре, добре, хайде тръгвайте! (*всички си тръгват*) Чакайте да ви раздам по една от моите визитки за спомен.

ПЕРО: Сега разбирам защо мама ми казваше: синко, не те оставям сам на този свят“

СОЯ: Ако нищо не излезе от моята молба, ще отида да държа матура!

ДАЦА: Ти си я издържала щом си проходила, усойнице!

СОЯ: Кучето си лае, керванът си върви!

ДАЦА, (*отново се сбиват*) Пуснете ме! Пуснете ме!

АНКА: Госпожо, бият се!

ЖИВКА: Да се избият! Аз отивам да си полегна.

ЧЕДО, АНКА

АНКА: Ах, каква приятна среща!

ЧЕДО: Мен ли чакаш, Анке?

АНКА: Теб.

ЧЕДО: Иди си в стаята, аз идвам след малко.

АНКА: Целуни ме, за капаро.

ЧЕДО: (*целува я*) Готово. Хайде върви, сладко мое захарно петле!

АНКА: Чакам! (*отива*)

ЧЕДО: Има да почакаш.

ЧЕДО, РИСТО

РИСТО: Моите почитания. Може ли?

ЧЕДО: Моля заповядайте!

РИСТО: Ристо Тодорович – едноличен търговец на кожи, дребен и едър рогат добитък. (*подава букет и снимка*)

ЧЕДО: И почетен консул на Никарагуа?

РИСТО: Същият. А с кого имам честта?

ЧЕДО: Вуйчо Васо.

РИСТО: Значи вие сте вуйчо Васо? Представях си ви по-възрастен.

ЧЕДО: И аз си те представях по друг... Гледай го моля ти се, какво шкембенце има мошеника-никарагуански. Значи харесва ти наша Дара, а?

РИСТО: Е, знаете как е. Нужни са ми връзки със...

ЧЕДО: Знам. И колкото повече те гледам, толкова повече се убеждавам, че и ти ще и се харесаш.

РИСТО: Мене жените изобщо ме харесват.

ЧЕДО: И хич не се смущаваш, че тя е чужда жена?

РИСТО: Като си купувате къща, смущава ли ви, че е била чужда?

ЧЕДО: Точно така. Старият собственик се изселва и се настанява новия.

РИСТО: Да.

ЧЕДО: Обаче какво ще правим с она лудия?

РИСТО: Кой луд.

ЧЕДО: Мъжът на Дара, кой. Той се закле да те застреля като куче. Аз лично видях револвера му. В него няма повече от шест куршума. (*Ристо скача*) Успокой се, де! Поне четери ще отидат на вятъра.

РИСТО: А другите два?

ЧЕДО: Не можеш ли да преглътнеш поне два куршума за честта на Никарагуа?

РИСТО: Защо ми е да гълтам куршуми за честта на Никарагуа? Бива ли заради една жена да убива човек?

ЧЕДО: Не бива. Но хванат ли го лудите...

РИСТО: Вуйчо Васо, аз по добре да си отида, а?

ЧЕДО: Мисля, че е разумно, но боя се, че е вече късно.

РИСТО: (*изплащен*) Защо?

ЧЕДО: Тъкмо влиза в къщи.
РИСТО: Кой?
ЧЕДО: Твоят убиец – кой!
РИСТО: Вуйчо Васо, какво да правя?
ЧЕДО: Боже, какъв револвер извади!
РИСТО: Моля те скрий ме!
ЧЕДО: Къде? Не знам... Чакай. *(звъни)*

АНКА, ПРЕДИШНИТЕ

АНКА: Моля?
ЧЕДО: Анче, бързо води господина в твоята стая и заключи.
РИСТО: Бързо! Водете ме! Аз ще ви платя!
АНКА: *(на Чедо)* Ама нали вие, нали ние...
ЧЕДО: Ние, вие – после. Сега води господина.
РИСТО: Моля ви се! Хайде по бързо!

ЧЕДО, РАКО

ЧЕДО: Рако! Рако!
РАКО: *(идва отвън)* О, брато, защо сме се изтупали така?
ЧЕДО: Ако ти дам един динар ще мълчиш ли?
РАКО: Гроб съм!
ЧЕДО: Анка ме чака в нейната стая. Ти пази тук! *(Дава му динар)*
Аз знам, че майка ти ще ти даде и два динара, за да и кажеш, но ти на никого нищо!

РАКО, ЖИВКА

РАКО: *(на лявата врата)* Мамо! Мамо!
ЖИВКА: *(идва)* Какво?...
РАКО: За един динар обещах на Чедо да мълча. Ако ти ми дадеш два, на теб ще говоря.
ЖИВКА: Говори!
РАКО: Два динара.
ЖИВКА: *(дава му)* Ето ти, говедо ниедно! Говори!
РАКО: *(след като вземе парите)* Чедо влезе в стаята на Анка!
ЖИВКА: Истина ли е?

РАКО: Сега отиде!

ЖИВКА: *(възхитена)* Ах сладкото на мама! На ти още два!

РАКО: Олрайт!

ЖИВКА: И не псувай, свиньо ниедна!

РАКО: Дай още пет динара, да викна полицията!

ЖИВКА: Марш от тука! *(грабва телефона)* Ало, участъка ли е? Свържете ме с началника. Госпожа Живана Попович министершата... *(вика)* Даро! Даро! Идвай веднага*(на телефона)* Ала г-н Началник, моля ви веднага изпратете полицаи и двама граждани за свидетели. Много е важно... Един кур-капан! Да, веднага! Ама спешно, много спешно!

ДАРА, ЖИВКА, РАКО

ДАРА: Какво има пак?

ЖИВКА: Даро, бъди храбра, дете мое!

ДАРА: Мамо, ще ме побъркаш... Какъв е този увод?

ЖИВКА: Дойде най-после часът, щерко моя, да се увериш със собствените си очи как и с кого ти изневерява твоят законен съпруг.

ДАРА: Не е истина!

ЖИВКА: Кажу Рако, къде е Чедо?

РАКО: Ако ми даде три динара, ще и кажа.

ЖИВКА: Вън! Разбойник ненаситен!

РАКО: Нищо вече не върша безплатно! *(излиза)*

ЖИВКА: Ела да видиш!

ЖИВКА, ДАРА, РИСТО

(Отпяло накъдето отидоха –женски писъци и глъчка. Малко след това Живка въвежда Ристо гол до кръста)

ЖИВКА: *(бясна)* Никарагуа, проклетнико, какво търсиш там?

РИСТО: Не знам... Така... Съдбата... Сигурно...

ЖИВКА: Съдбата ли те съблече, козел развратен?

РИСТО: Печката гореше чак до червено...

ДАРА: *(на майка си)* Значи с този господин трябва да сменя Чедо? Е, много ти благодаря, мамо!

ЖИВКА: Казвай, какво търсиш при слугинята? Убил те Господ!

РИСТО: Там ме набута вуйчо Васо.

ЖИВКА: Вуйчо Васо??? Той ли забърка тая каша?

РИСТО: Той! Той...

ЖИВКА: Е, Васо, хубаво подреди фамилията.

ЧЕДО, ПРЕДИШНИТЕ

ЧЕДО: Облечете си, ще настинете!

РИСТО: *(като вижда Чедо)* Вуйчо! Вуйчо Васо! Обяснете им, защото ми скрихте при прислужницата.

ЖИВКА: Какъв вуйчо е тоя?

РИСТО: Вашият... Нали това е вуйчо Васо!

ЖИВКА: Ох, дано се изваси дано! Чедо! Гюбре лайняно! Заклевам се във всичко на света, че още тази вечер ще ти се подпише заповедта за най-дивата провинция!

ЧЕДО: *(гаври се)* Най добре ме изпратете в Никарагуа?

ЖИВКА: *(хвърля столове)* Вън? Вън? Вън!

ЗАВЕСА

ЧЕТВЪРТО ДЕЙСТВИЕ

(Същата стая. По столовете множество вестници, сгънати като за продан. По столовете са нахвърлени и мъжки и женски дрехи, шапки и всякакви други неща. Тук има и един огромен куфар, в който Дара подрежда различни неща.)

АНКА, ДАРА

АНКА: *(идва отвън носейки вързоп вестници)* Ето купих още сто. Останах без крака... Обясних и, че не можем да изкупим всички броеве.

ДАРА: Какво ме засяга това?

АНКА: Исках само да ви кажа, че госпожата ми нареди да изкупувам всички вестници...

ДАРА: Прави, каквото ти е наредила и не ме питай!

РАКО, ДАРА, АНКА

РАКО: *(идва отвън)* Долу правителството! Долу компрометираните министри! *(хвърля пред Дара вестник)* Чети!

ДАРА: Благодаря, вестници не чета.

РАКО: Тогава аз ще ти прочета: „Вчера в дома на министър Попович е избухнал малък семеен скандал. Един господин от дипломатията, бил изненадан гол в стаята на слугинята...“

АНКА: Дай вестника!

РАКО: Госпожица Анка... Госпожа министершата, която намира законния съпруг на своята дъщеря Дара за неперспективен, искала да го смени с едноличния търговец на дребен и едър рогат добитък, господин Тодорович.

ДАРА: Дай вестника!

РАКО: Междувременно научаваме, че министершата въртяла любов с небезизвестния Д-р Нинкович, който срещу горещи любовни писма и сватосване на дъщерята, получил повишение в службата.

ДАРА: Стига!

РАКО: Накрая искаме да попитаме читателя, възможно ли е да прочете подобно нещо в един английски вестник? И вместо в дома на Симо Попович, действието да се развива на „Даунинг Стрийт?“

ДАРА: *(скъсва му вестника)* А сега махай се!

РАКО: А кой ще ми плати за информацията?

ДАРА: Ти чети и разнасяй вестника и така ще ти платят...

РАКО: Търсете ме на площада. Долу правителството на Поповичите!... *(излиза)*

АНКА: Искате ли да ви помогна?

ДАРА: Не ми трябва твоята помощ!

АНКА: *(излиза)*

ЧЕДО, ДАРА

ЧЕДО: От снощи съм уволнен. Ама ти сериозно ли събираш багажа?

ДАРА: Кога ще заминем?

ЧЕДО: Наистина ли ще дойдеш с мен?

ДАРА: Не смея да изляза от къщи... Срам ме е да погледна хората в очите... Боже какъв скандал! Кой ли е написал тая гнусотия?

ЧЕДО: Аз.

ДАРА: Какво? *(изпуска роклята, която е в ръцете и)*

ЧЕДО: Аз съм авторът.

ДАРА: Значи ти ни опозори?

ЧЕДО: Аз ли? Кой подлуди къщата? Кой искаше да ме вкара гол в стаята на Анка? Кой те прашаше в леглото на Никарагуа? Кой си намери любовник?

ДАРА: Това не е истина.

ЧЕДО: Със собствените си очи четох любовните и писма.

ДАРА: Боже мой!

ЧЕДО: Крайно време беше да се озапти.

ДАРА: Горкият тате!

ЧЕДО: Сигурно ще подаде оставка.

ДАРА: Би било ужасно!

ЧЕДО: Напротив! Колкото по дълго е министерша, толкова по големи глупости ще върши. Направи тоя почтен човек – баща ти, за смях. Ще му съсипе кариерата...

ДАРА: Тате изобщо не трябваше да става министър.

ЧЕДО: Бедата не е, че татко стана министър, а че майка ти стана министерша.

ЖИВКА, ЧЕДО, ДАРА

ЖИВКА: (*идва отвън*) Даро, имам с теб сериозен разговор. Моля външните лица да напуснат.

ЧЕДО: Моля! (*излиза, след него и Дара*)

ЖИВКА, ВАСО

ВАСО: (*донася голям куп вестници*) Добър ден. Купих още шейсет. Всичко триста и шейсет.

ЖИВКА: Продават ли се?

ВАСО: Ами... продават се...

ЖИВКА: Естествено. Като няма закони. В комисията за печата ми говорят само за свобода на словото. Какви са тия закони в тази държава, та полицията не може да забрани вестника, който обижда една министърша. Идиоти! Градоначалникът ми казва: ако имало обида да съм съдела автора.

ВАСО: Виж му акъла!

ЖИВКА: Открихте ли го?

ВАСО: Питам, разпитвах, но не може и не може да се открие.

ЖИВКА: Некадърници! Нито вестника изкупихте, нито автора открихте. Земята ще преобърна, но ще го намеря. На тоя, дето го е писал ще му разбия носа!

ВАСО: Остави се холан от тия мераци. Не знам каква е тая мания във вашето семейство да разбивате носове.

ЖИВКА: Майчиното си мляко ще изплаче! Ще проклина часа, в който се е научил да пише... Доведете ми го! Жив или мъртъв!

АНКА, ПРЕДИШНИТЕ

АНКА: Писмо за госпожата! (*излиза*)

ЖИВКА: От кого ли е? Нашарил си подписа, като великденско яйце.

Васо, виж от кого е?

ВАСО: Ристо!

ЖИВКА: Кой?

ВАСО: Зетя.

ЖИВКА: Ще го убия! С тия две ръце го удуша!

ВАСО: Никарагуанеца, ма.

ЖИВКА: Само той ми липсваше. Какво иска?

ВАСО: „Госпожо, след онази неприятност, която се случи във вашия дом, отпада от само себе си, всяка по-нататъшна възможност да стана член на вашето уважавано семейство.“

ЖИВКА: Изстрабвал ми е в семейството!

ВАСО: „Тъй като поместената в днешните вестници статия излага моя търговски престиж, аз си направих труда да открия автора на този ужасен пасквил...“

ЖИВКА: Кой е?

ВАСО: Съчинителят е вуйчо Васо...

ЖИВКА: Васо, крадецо дърти! Васо, пияницо, неден... Васо...

ВАСО: Чакай бе!... Ох майка му стара...

ЖИВКА: Статии ще ми пишеш, пес мръсен? (*грабва стола*) Сега ще те пречукам свиня пияна!...

ВАСО: Живке! Успири се ма! Чакай да ти прочета до края.

ЖИВКА: Прочете ми каквото трябваше... Чети.

ВАСО: Пусни тоя стол!

ЖИВКА: Чети!

ВАСО: „Съчинителят на тая статия е вуйчо Васо, съответно онзи господин, който се представи за вуйчо Васо – а това е вашият собствен зет.“

ЖИВКА: (*изпуска стола*) Какво?!

ВАСО: (*чете отново*) „А това е вашия собствен зет!“

ЖИВКА: Васо, дай ми пушка, пушка ми дай да убия тази гадина! Пушка... или недей... Върви купи мишემорка.

ВАСО: Защо мишემорка?! Живке, моля ти се!

ЖИВКА: Ще го отровя! Като плъх!...

ВАСО: Не говори такива работи! Дай да обмислим спокойно. Аз мисля, чисто и просто да го дадеш под съд!

ЖИВКА: И друг да го съди, така ли? Само това няма да стане! Аз ще го съдя! Аз! Разбираш ли? Каквото и да му се случи – от моята ръка ще бъде!... (*взема телефона*) Ало, ало... Симо Попович... Жена му, министершата... Симо, слушай! Симо, ако си на власт и ако си министър, веднага да направиш каквото ти кажа... Симо, защо псуваш? Нищо не разбирам! Защо псува? Симо, ти мен ли псуваш! (*към Васо*) Нещо пука, нещо бръмчи... Ела, моля те! (*подава му слушалката*) Той никога не ме е псувал... Той въобще не псува...

ВАСО: Аз съм Васо... Да! (*слуша*)

ЖИВКА: Какво каза? (*Васо ѝ махва с ръка да мълчи*) Какво казва, бе?

ВАСО: (*слага слушалката*) Сърдит е. Много е сърдит!

ЖИВКА: А ти защо не му каза, че и аз съм сърдита?

ВАСО: Колегите му били зле настроени... И щял да подаде оставка.

ЖИВКА: Какво?! Само да посмее! Васо, вземи телефона и му кажи: Ако си даде оставката, повече в къщи да не е стъпил! Ако колегите му не го харесват, те да си дадат оставките! Всичките, ако щат, но той да не е посмял!...

АНКА: (*идва отън*) Телеграма за г-жа министершата.

ЖИВКА: (*отваря нервно, чете*) Оставка! Свиня!

ВАСО: Симо ли ти пише? Той горкият не смее да се прибере.

ЖИВКА: Долна дипломатическа свиня!

ВАСО: Кой ма Живке, какво толкова ти написаха?

ЖИВКА: Тая свиня никога няма да си подаде оставката, ако не е сигурен, че министърът ще подаде своята.

ВАСО: Коя свиня ма, Живке? Чия оставка? Боже, тая жена се побърка!

ЖИВКА: Васо, оставката винаги идва, като гръм от ясно небе. Правиш планове... и изведнъж... гръм! Правителството пада и всички планове отиват на кино.

ВАСО: Ама какво приказваш? Как на кино? Ами родата? Ами фамилията? Ами обещанията? Я се стегни!

ЖИВКА: Не, няма да я бъде тая! Отивам и ако си е подал оставката...

ВАСО: Върви! Върви!

ЖИВКА: А на останалите министри ще разгоня фамилията.

ВАСО: На мад и маскара ги направи!

ЖИВКА: Не виждат, че са потънали в лайна, за чуждия авторитет се загрижили...

ЖИВКА, ВАСО, РАКО, ЧЕДО, ДАРА, СИМО, АНКА

ЖИВКА: Какво стана? Говори!

СИМО: Оставката ми е приета.

ЖИВКА: Убил те господ, защо я даде?

СИМО: Как защо? Заради тебе!

ЖИВКА: Как заради мене?! Некадърник ниеден! И сега... вече не

сме ли министри?... Защо бе господи! (*изревава*)

СИМО: Не сме!

ДАРА: О, боже! Ще пометна!

ЖИВКА: И сега вече всичко пропада? Така ли? Всичко?!

(*Симо излиза*)

РАКО: Ура! Всичко пропада! Долу правителството!

ЖИВКА: Марш, да ти изсъхне езкът, дано!... (*Рако излиза*) Заради мене... Ах Анке, защо аз не бях министър, да видим дали щях да си подам оставката заради него.

АНКА: (*плаче*) Никога госпожо! Никога! (*излиза*)

ЧЕДО: Добре е все пак, че не сте министър!

ЖИВКА: Чедо, ще те гоня докато свят светува! До гроб ще те гоня!

ЧЕДО: Сега сме квит! (*излиза*)

ЖИВКА: Даро, като не можеш да отлепиш тоя кърлеж от себе си, стягай си багажа! Ама няма вече министерска кола! С влака ще се люшкате!

ДАРА: Ще се люшкаме, щом трябва!

ЖИВКА: Хайде Васо, тичай да съобщиш на роднините, че вече не съм министерша! Отивай! Отивай! Махай се от тука! (*креши истерично*)

ВАСО: Какво си се развикала, ма! Всъщност и аз съм ти роднина по женска линия! (*излиза*)

ЖИВКА: (*към публиката*) Много ли ви е весело? Ами ако си развържа езика? За всеки знам по нещо! Да не ви е криво после? Хайде, отивайте си, отивайте си, какво сте ме зяпнали! Махайте се! Вървете да ме одумвате, дяволите да ви вземат! Но помнете много скоро всичко ще се забрави и ние пак ще бъдем министри!

ЗАВЕСА

КРАЙ

© 1931 Бранислав Нушич

Бранислав Нушић
Gospoda ministarka, 1931

Сканиране, разпознаване и редакция: Ивет Костова, 2007

Редакция: Димитър Стоянов, режисьор

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2896>]